

Vavřinec Vaněk: Swingová retro vlna: Případová studie Orchestru Ježkovy Stopy

Posudek vedoucího bakalářské práce

Ke kontextu práce:

Vavřinec navštěvoval několik svých etnomuzikologických kurzů, kromě jiného i ty, v nichž jsme se v minulých dvou letech zabývali hudbou jako médiem vzpomínání. Byla jsem proto ráda, že si – spolu s několika dalšími studenty – vybral jako téma bakalářské práce v současnosti celkem populární fenomén swingového retra. Konkretizace výzkumného tématu se zdála snadná, protože další spolužák, Lukáš Jadrníček, v jednom z dnešních swingových orchestrů hrál a hraje, čímž se Vavřincovi výrazně usnadnil přístup k hudebníkům. V LS 2016 pak Vavřinec navštěvoval kurz, kde jsme probírali konkrétní studentské výzkumy, a ten jeho se podle přepsaných rozhovorů i relevantních otázek, které si kladl, zdál na dobré cestě. Nicméně až na momentky z koncertu a ze zkoušky orchestru (které jsem považovala spíše za cvičné texty) jsem neviděla žádnou kapitolu ve finální podobě. A budiž hned řečeno, že většinu textu by ještě určitá finalizace prospěla.

Práce je přitom rozumně strukturovaná: je uvedena popisem vlastní pozice vzhledem k tématu (popisem, který by jistě mohl být detailnější, aby odhalil i jemnější vztah ke swingu a k módě retro), teoretický rámec je vytvořen z relevantních konceptů etnomuzikologických (Merriam, Ruskin - Rice, Turino...), sociologických (Halbwachs), historických (Assmann) i antropologických (Hend, Geertz), metodologie je vysvětlena logicky, i když místy trochu příliš stručně. Na s. 11 jsou také tři výzkumné otázky, směřující jednak ke konceptualizaci swingu u souboru i publika, jednak k performanci této konceptualizace.

Po ne zrovna povedené 4. kapitole „Co víme o českém swingu“¹ následuje „empirická“ část. Ta obsahuje jak etnografie (jednu etnografii z koncertu a jednu ze zkoušky), tak další materiál („autobiografii“ orchestru, zastavení se u některých klíčových pojmů, např. „autenticita“, resp. v emické terminologii „dobovost“). V empirické části se také vyjevuje podstatná skutečnost, že totiž hudebníci a publikum – konkrétně to na tanečních akcích – tvoří na jedné straně tutéž kulturní kohortu, na straně druhé ovšem swing konceptualizují odlišně.

Empirickou část doplňuje hudební analýza, a celou práci i seznam zdrojů a přepsané rozhovory.

Vlastní naplnění dobře připravené struktury je ovšem slabší. Z obsáhlých momentek by se dalo vyčíst mnohem víc – tím spíše, kdyby skutečně byly psány jako Geertzův zhuštěný popis.

---

¹ Nejen že je kapitola velmi stručná, ale některé pojmy jsou tu použity problematicky, aniž by bylo přesně odkázáno na zdroj (např. výklad pojmu „off-beat“ na s. 19: běžně to v literatuře neznamená „nepatrné zrychlování nebo zpomalování jednoho melodického pásma vůči druhému“, ale začátek melodie mimo těžkou dobu, tedy off-beat).

K některým teoretickým konceptům přistupuje Vavřinec trochu vágně: kupř. na s. 39 charakterizuje koncept tanečnicků pouze prostřednictvím výrazu „gentlemanství“²; přitom jak z rozhovorů, tak z etnografie by se dalo vytěžit mnohem víc.

Také koncept referenčních rámců uplatněn příliš volně: „Vzpomínají tedy na určité aspekty doby, které spadají do jejich referenčního rámce“. (s. 37) Ve skutečnosti vztah vybraných hodnot a referenčních rámců je zřejmě podstatně plastičtější.

Podobné je to s hudební analýzou: její zařazení je cenné, ale dalo by se z ní vytěžit mnohem víc. Proč např. instrumentální část zpívají a naopak? (Dotaz by odhalil závaznost dobového zápisu.) Jak se má dobová nahrávka k nahrávce současné?...

Pojednání jazykové stránky práce by mohlo být dost rozsáhlou – a nepřiliš veselou – podkapitolou posudku. Chyby typu nesprávná (většinou velká) písmena v názvech stylů a žánrů (např. hned v úvodu Lindy hop, Charleston..., s. 6), chybná interpunkce, špatné skloňování („prvním dvěma páry“, s. 19) apod., patří k těm lehčím. Chybná y/i v (ne)shodě podmětu s přísudkem (např. „...všechny zkoušky...předcházeli koncertům...“, s. 36) jsou pro mne těžko snesitelná, nicméně musím připustit, že častá v mnoha bakalářských pracích.

Shrnutí: Vavřinec odvedl nadprůměrnou výzkumnou práci, jejíž písemná prezentace je ale sotva průměrná. Práci nicméně doporučuji k obhajobě a hodnotím slabší dvojkou.

Praha 20. 8. 2016

Doc. Zuzana Jurková, Ph.D.

---

² /Pojem „nostalgie“ není obsah konceptu, ale charakteristika vztahu k němu.